

## Проблемні питання інституту зупинення досудового розслідування

**Черняк Н.П.**, доцент кафедри кримінального процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

За останні десятиліття правова наука в нашій країні потерпіла істотні зміни, які доторкнулися й інституту зупинення досудового розслідування. До цього інституту як зі сторони вчених–правознавців, та і практичних співробітників правоохоронних органів, завжди з'являється великий інтерес. Це пов'язано з тим, що відмічені правопорушники кримінального процесуального закону, допустимі органами розслідування, частіше всього пов'язані з незаконністю, необґрунтованістю та також надуманістю приймальних рішень про зупинення досудового розслідування.

Виникнення і розвиток вітчизняного інституту зупинення досудового розслідування по кримінальному провадженню, були досліджені багатьма науковцями. Але, виникає потреба докладно зупинитися на вітчизняному періоді розвитку Українського кримінального процесуального законодавства. Саме в цей період інститут зупинення досудового розслідування по кримінальному провадженню набуває суттєвих змін.

Так, згідно з ч. 1 ст. 280 КПК України, досудове розслідування може бути зупинене після повідомлення особи про підозру у разі, якщо:

1) підозрюваний захворів на важку хворобу, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні, за умови підтвердження цього відповідним медичним висновком;

2) підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності і його місцезнаходження невідоме;

3) наявна необхідність виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва[1].

В принципі не заперечуючи проти такого підходу до розробки конструкції норми, яка визначає перелік підстав зупинення досудового провадження, вважаємо за необхідне звернути увагу на наступні проблеми. Аналізуючи зупинення досудового розслідування внаслідок важкого захворювання підозрюваного, яке перешкоджає закінченню кримінального провадження (п.1 ч.1 ст.280 КПК України), слід зазначити, що не будь-яке захворювання особи тягне до прийняття такого рішення. Захворювання підозрюваного стає підставою зупинення тільки тоді, коли воно саме тимчасово перешкоджає участі особи у кримінальному провадженні і тим самим, не дозволяє закінчити досудове розслідування. У зв'язку з цим доцільним було б зазначити у тексті ч. 1 ст. 280 КПК України такої обмежувальної категорії як тривалості захворювання підозрюваного.

Аналіз сформованої практики розслідування кримінальних проваджень свідчить про те, що невідомість місцезнаходження особи, яка підлягає притягненню до кримінальної відповідальності фактично можлива з двох причин: 1) особа сховалася від органів слідства і суду; 2) по інших причинах його місцезнаходження не встановлено. КПК України 1960 року

не виключав призупинення досудового слідства за такого роду обставин. Однак він їх не розмежував. Разом з тим таке нормативне розмежування необхідне в силу того, що з позиції діючого кримінального законодавства встановлення тієї чи іншої об'єктивної причини для зупинення досудового розслідування має важливі юридичні наслідки: якщо особа (підозрюваний) зник, то досудове розслідування зупиняється, а проведення слідчих (розшукових) дій не допускається (ч. 5 ст. 280 КПК України).

Практика розслідування злочинів переконливо засвідчує, що до інших причин невідомості місцезнаходження підозрюваного можуть відноситися випадки, коли особа не прагне ухилитися від органів досудового розслідування або прокурора, які на момент прийняття рішення про зупинення не мають даних про місце його знаходження. Наприклад, до таких випадків необхідно відносити факти, коли скоївши злочин особа не знає, що її залучено в якості підозрюваного по причині невідомості його місцезнаходження за кордоном.

По суті конструкція ч. 2 ст. 280 КПК України передбачає можливість зупинення досудового провадження тільки в тому випадку, коли місцезнаходження підозрюваного невідоме з тієї причини, що він переховується від органів слідства і суду.

Разом з тим, чинне кримінальне процесуальне законодавство України не виключає, а передбачає наявність обставин, які об'єктивно виключають, наприклад, участь у кримінальному провадженні сумлінних осіб саме з причини їх фактичного неповідомлення про підозру (ст. 276 КПК України). Такого роду висновок ґрунтується на порівняльному аналізі тих норм КПК України, які регламентують повідомлення особи про підозру, повідомлення про прийняття процесуальних рішень та вчиненні процесуальних дій, а також виклик особи слідчим чи прокурором.

Таким чином, інститут зупинення досудового розслідування – це сукупність однорідних кримінально-процесуальних норм, що регламентують перерву строків досудового розслідування і провадження слідчих (розшукових) дій, крім тих, які спрямовані на встановлення місцезнаходження підозрюваного.

*Список використаних джерел:*

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» – К.: Алерта, 2012.– 304 с.

### **Виявлення організаційно-тактичних помилок слідчого під час проведення обшуку**

**Семенов В.В.**, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін ННПП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

**Абушов Т.А.о.**, здобувач кафедри кримінально-правових дисциплін ННПП НАВС

Слідчі помилки є закономірністю процесу пізнання при розслідуванні. Їх неможливо виключити повністю, але при належній організації роботи можна значно скоротити. Критичне осмислення допущених помилок є